

1. Що робити, якщо не надали сповіщення про зникнення безвісти військовослужбовця

- Звернутись до ТЦК і СП за місцем свого проживання з письмовою заявою про видачу сповіщення про зникнення особи безвісти.
- Якщо сповіщення видане іншому члену сім'ї, подати заяву про видачу дублікату сповіщення.

Джерело: Інструкція з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України, затв. наказом Міноборони України від 15.09.2022 № 280.

2. Якщо не надано акт службового розслідування

- Звернутись до ТЦК і СП за місцем свого проживання з письмовою заявою на адресу ВЧ про видачу копії акта службового розслідування.
- У випадку відмови ТЦК і СП прийняти таку заяву – повідомити регіонального координатора Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, за місцем свого проживання.
- Якщо протягом 30 календарних днів з дати надання заяви до ТЦК і СП акт службового розслідування не отриманий, письмово звернутись із заявою про видачу акта службового розслідування до Генерального штабу Збройних Сил України за адресою: Повітрофлотський проспект, буд. 6, м. Київ, 03168.

Джерела:

1. Закон України «Про звернення громадян».
2. Положення про Консультативну раду Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, затв. наказом Мінреінтеграції від 16.08.2022 № 186.

Варто пам'ятати, що акт службового розслідування може бути не виданий або виданий витяг з акта, якщо в ньому міститься інформація з обмеженим доступом.

3. Як діяти, якщо до сповіщення ТЦК або до акта службового розслідування внесено помилкові/неправдиві відомості

- Звернутись із письмовою заявою до ТЦК і СП за місцем свого проживання про внесення виправлень до сповіщення або акта службового розслідування та надання відповідного документа у новій редакції.

- У разі відмови або ненадходження документа з виправленнями звернутись із відповідною скаргою до Генерального штабу Збройних Сил України за адресою: Повітрофлотський проспект, буд. 6, м. Київ, 03168.

Джерела:

1. Закон України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України».

2. Порядок проведення службового розслідування у Збройних Силах України, затв. наказом Міноборони України від 27.11.2017 № 608.

4. Відсутня інформація про слідчого, який розслідує кримінальне провадження, та його контакти/слідчий не реагує на письмові заяви та клопотання

- Звернутись за телефонами відповідальних працівників Національної поліції у відповідній області за місцем подання заяви або за місцем зникнення людини (телефони відповідальних працівників Національної поліції можна отримати за телефоном гарячої

лінії Уповноваженого: 0 800 339 247 або у регіонального координатора Уповноваженого за місцем проживання).

- При спілкуванні з відповідальним працівником поліції:
- повідомити власне ПІБ;
- ступінь родинних відносин зі зниклим безвісти;
- номер кримінального провадження;
- за необхідності – інші відомості з витягу із ЄРДР. Отримати відомості про: ПІБ слідчого, найменування органу Національної поліції/СБУ, адресу слідчого та (за наявності) номер телефону.

Джерело:

Положення про Консультативну раду Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, затв. наказом Міністерства внутрішніх справ від 16.08.2022 № 186.

Варто пам'ятати, що звернення до слідчого, після встановлення його контактів, має відбуватись виключно у письмовій формі. Відповідь слідчого надсилається на адресу заявника також у письмовій формі. Телефонні розмови зі слідчим, усні заяви та клопотання законодавством не передбачені.

5. Як оформити щомісячне грошове забезпечення військовослужбовця, зниклого безвісти за особливих обставин

- Звернутись до ТЦК і СП за місцем свого проживання, подати заяву встановленої форми (бланк надасть ТЦК або регіональний координатор Уповноваженого).
- При собі мати такі документи:
  - копії сторінок паспорта повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові й реєстрацію місця проживання (перебування);
  - довідку про реєстрацію місця проживання (перебування) членів сім'ї (у разі відсутності такої інформації в паспорті);

- копію свідоцтва про шлюб (у разі наявності);
- копії свідоцтв про народження дітей (у разі наявності);
- копії довідки про присвоєння індивідуального податкового номера.

Джерело:

1. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

2. Постанова КМ України від 28.02.2022 № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнногостану».

Варто пам'ятати, що регіональний координатор не втручається, не консультує та не надає допомогу у спорах між членами сім'ї військовослужбовця з приводу отримання одноразової грошової допомоги.

6. Як оформити виплати одноразового грошового забезпечення у зв'язку зі смертю військовослужбовця

- Звернутись до ТЦК і СП за місцем свого проживання, подати заяву встановленої форми (надасть ТЦК).
- При собі мати такі документи:
  - свідоцтво про смерть військовослужбовця;
  - лікарське свідоцтво про смерть військовослужбовця (видається бюро СМЕ);
  - копії сторінок паспорта повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові й реєстрацію місця проживання (перебування);
- довідку про реєстрацію місця проживання (перебування) членів сім'ї (у разі відсутності такої інформації в паспорті);
- копію свідоцтва про шлюб (у разі наявності);
- копії свідоцтв про народження дітей (у разі наявності);

- копії довідки про присвоєння індивідуального податкового номера

- Одноразова грошова допомога розподіляється рівними частками на всіх членів сім'ї (батьки, другий з подружжя, який не одружився повторно, неповнолітні діти, утриманці) та сплачується в такому порядку:
  - 1/5 частина (3 млн грн) протягом одного місяця;
  - 4/5 частин (12 млн грн) рівними частками протягом 40 календарних місяців (по 300 тис. грн).

Джерело:

1. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

2. Постанова КМ України від 28.02.2022 № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану».

Варто пам'ятати, що регіональний координатор не втручається, не консультує та не надає допомогу у спорах між членами сім'ї військовослужбовця з приводу отримання одноразової грошової допомоги.

7. Зниклу безвісти особу впізнано на фото-, відеозаписах (живу чи загиблу)

- Звернутись до слідчого, який розслідує кримінальне провадження, з клопотанням про призначення портретної експертизи.

- До клопотання додати:

- наявні фото та відеозаписи з особою, за якими можливо точно ідентифікувати особу;
  - фото та відеозаписи, виявлені в мережі «Інтернет».
- Клопотання може допомогти скласти юрист системи безоплатної правової допомоги, тел.: 0 800 213 103.
- Протягом 3 робочих днів слідчий або призначає експертизу, або відмовляє в її призначенні та надає постанову про відмову.
- За результатами експертизи необхідно:
- ознайомитись із матеріалами справи й отримати копію висновку експерта у слідчого ;
  - надати копію висновку експерта до Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвіст і за особливих обставин, тел.: 0 800 339 247 та Національного інформаційного бюро за номером: 16-48.

Джерела:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України.
2. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертів з та експертних досліджень, затв. наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5.

8. Надійшов телефонний дзвінок / смс-повідомлення / зафіксовано вихід у соціальні мережі з телефона зниклого безвісти

- Звернутись до слідчого, який розслідує кримінальне провадження, з клопотанням про встановлення місця знаходження радіоелектронного засобу.
- Клопотання може допомогти скласти юрист системи безоплатної правової допомоги, тел.: 0 800 213 103.
- Протягом 3 робочих днів слідчий або звертається до суду за наданням дозволу на отримання інформації від операторів мобільного зв'язку, або відмовляє у задоволенні клопотання та надає постанову про відмову.
- За результатами отримання інформації необхідно:
  - ознайомитись із матеріалами справи й отримати копію інформації оператора у слідчого;
  - надати копію інформації оператора до Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, тел.: 0 800 339 247 та Національного інформаційного бюро за номером: 16-48.

Джерела:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України.

2. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність».

9. Звільнений полонений повідомив про перебування особи, зниклої безвісти, в полоні

- Звернутись до слідчого, який розслідує кримінальне провадження, з клопотанням про допит свідка.
- Клопотання може допомогти скласти юрист системи безоплатної правової допомоги, тел.: 0 800 213 103.

Якщо свідок знаходиться в іншому населеному пункті, слідчий надає доручення

працівникам поліції за місцем знаходження свідка про його допит із зазначенням запитань.

- Протягом 3 робочих днів слідчий або допитує особу (надає доручення на допит в іншій місцевості), або відмовляє у задоволенні клопотання та надає постанову про відмову.
- За результатами отримання інформації необхідно:
  - ознайомитись із матеріалами справи й отримати копію протоколу допиту свідка;
  - надати копію протоколу допиту свідка або відомості про такий допит до Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, тел.: 0 800 339 247 та Національного інформаційного бюро за номером: 16-48.

Джерело:

Кримінальний процесуальний кодекс України

10. Військова частина звернулася до суду із заявою про оголошення особи померлою або про встановлення факту смерті особи

- Обов'язково брати участь у судовому засіданні особисто.
- Залучити представника – адвоката за договором або адвоката системи безоплатної правової допомоги за рахунок держави, тел.: 0 800 213 103

Джерела:

1. Цивільний процесуальний кодекс України.

2. Закон України «Про безоплатну правову допомогу».

Варто пам'ятати, що оголошення в судовому порядку військовослужбовця померлим або встановлення факту його смерті має наслідком припинення виплати щомісячної грошової допомоги та виникнення права на отримання одноразової грошової допомоги.

11. Не надійшло повідомлення про внесення ДНК до центрального обліку генетичних ознак людини протягом 2-3 місяців від дати здачі біологічного матеріалу

- Звернутись до слідчого, який розслідує кримінальне провадження, з клопотанням про надсилання запиту до Науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (НДЕКЦ МВС України) у відповідній області та до Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (ДНДЕКЦ МВС України) про підстави невнесення інформації до центрального обліку.

- Клопотання може допомогти скласти юрист системи безоплатної правової допомоги, тел.: 0 800 213 103.

- У разі некоректних біологічних зразків необхідно повторно їх здати за направленням слідчого.

Кількість повторних здач біологічних зразків не є обмеженою (зазвичай за необхідності – 2-3 рази).

Джерела:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України.

2. Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України, затв. наказом МВС України від 10.09.2009 № 390.

12. Встановлено, що зникла безвісти особа вже похована та необхідне

перепоховання тіла військовослужбовця

- Отримати у слідчого, який ідентифікував особу, постанову про встановлення особи.
- Постанова має містити відомості про те, що тіло (останки) належать певній особі із зазначенням ПІБ і дати народження.
- Зареєструвати смерть особи (якщо це не зроблено) в органах ДРАЦС за місцем свого проживання або отримати там же повторне свідоцтво про смерть.
- Звернутись до ТЦК і СП за місцем свого проживання або за місцем поховання особи із заявою про перепоховання з вказівкою місця нового поховання і вказівкою про бажання проведення військового поховального ритуалу.
- За наявності бажання проведення релігійного ритуалу повідомити ТЦК і СП.
- Дотримуватися вказівок відповідальних осіб ТЦК і СП, які організують перепоховання. У разі виникнення конфліктних ситуацій звернутися до регіонального координатора.

Джерела:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України.
2. Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України, додаток 18 до Статуту.

Варто пам'ятати, що ексгумація, транспортування, поховання, перепоховання, проведення військового поховального ритуалу проводяться безкоштовно за рахунок бюджету Міноборони України. Витрати на проведення релігійного ритуалу несуть члени сім'ї або родичі військовослужбовця.

13. При зверненні до органів Національної поліції із заявою про зникнення особи безвісти було видано талон-повідомлення, а не витяг із ЄРДР

- При поданні заяви про зникнення особи до органів поліції слід отримати талон-повідомлення, який буде містити короткий зміст поданої заяви.
- Слідчий протягом 24 годин з часу отримання заяви вносить відомості про зникнення

особи до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР).

- На наступний день після подання заяви необхідно звернутися до чергової частини органу Національної поліції й отримати у слідчого витяг з ЄРДР. Повернення слідчому талонповідомлення не вимагається.

Джерело:

Кримінальний процесуальний кодекс України.

14. Тривалий час (понад 1,5 місяця) немає відповіді від ТЦК і СП або ВЧ на письмове звернення/не виплачується щомісячне грошове забезпечення військовослужбовця/не надаються документи, необхідні заявникам

- Отримати у регіонального координатора електронну адресу ТЦК і СП вищого рівня, подати туди відповідну скаргу.

- Звернутися до Генерального штабу Збройних Сил України в письмовій формі та до ТЦК і СП в електронній формі зі скаргою на бездіяльність ТЦК і СП або ВЧ.

- У разі відсутності відповіді протягом 45 календарних днів подати скаргу повторно, повідомити регіонального координатора.

Джерело:

1. Закон України «Про Дисциплінарний Статут Збройних Сил України».

2. Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, затв. постановою КМ України від 23.02.2022 № 154.

Варто пам'ятати

, що перша виплата щомісячного грошового забезпечення здійснюється протягом

одного-трьох місяців із дати звернення до ТЦК і СП.

15. Заведено декілька кримінальних справ за фактом зникнення однієї людини (за заявою військової частини, за заявою родичів, за заявою побратимів тощо)

- Подати заяву до прокуратури області за місцем подання будьякої із заяв про зникнення особи, в якій просити про об'єднання декількох кримінальних проваджень в одне.
- Заяву може допомогти скласти юрист системи безоплатної правової допомоги, тел.: 0 800 213 103.
- До заяви необхідно додати наявні відомості про інші кримінальні провадження, незважаючи на місце їх відкриття.
- Протягом 3 робочих днів прокурор виносить постанову про об'єднання кримінальних проваджень або про відмову в об'єднанні.
- Копія постанови або повідомлення надсилається заявнику.

Джерело:

Кримінальний процесуальний кодекс України.

16. Як ознайомитись із кримінальним провадженням, яке розслідується в іншому населеному пункті (у т.ч. за місцем зникнення особи)

- Звернутися до місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги для призначення адвоката за місцем знаходження кримінального провадження. Адресу центру можна дізнатися за тел.: 0 800 213 103.
- Місцевий центр БВПД надсилає доручення до місцевого центру за місцем знаходження кримінального провадження в іншому населеному пункті, який призначає адвоката та надає йому доручення на ознайомлення з матеріалами справи.
- Адвокат після ознайомлення з матеріалами кримінального провадження надсилає

всі відскановані (відфотографовані) матеріали на адресу заявника.

- У разі відмови місцевого центру призначити адвоката повідомити регіонального координатора.

Джерело:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України.

2. Закон України «Про безоплатну правову допомогу».

17. Як оформити пенсію по втраті годувальника на час зникнення особи безвісти

- Звернутись із письмовою заявою до органу Пенсійного фонду України за місцем свого проживання із заявою про нарахування пенсії по втраті годувальника (бланк заяви надає орган ПФУ).

- До заяви додати копії:
- сповіщення про зниклого безвісти;
- свідоцтва про народження дітей (для пенсії на дітей);
- свідоцтва про народження зниклої особи (для пенсії на батьків);
- витягу з ЄРДР станом на поточну дату й оригінал довідки слідчого, що
- особа знаходиться в розшуку як зникла безвісти за особливих обставин;
- паспортів, ІПН заявників, відомості про місце проживання.

- У разі відмови в нарахуванні пенсії отримати письмову відмову органу ПФУ, звернутись до адвоката за договором або адвоката системи безоплатної правової допомоги, тел.: 0 800 213 103 та вирішити питання про оскарження рішення ПФУ про відмову

Джерела:

1. Закон України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин».

2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

3. Закон України «Про безоплатну правову допомогу».

4. Кодекс адміністративного судочинства України.

18. Як отримати посвідчення члена сім'ї особи, зниклої безвісти за особливих обставин, для отримання пільг, у т.ч. на проїзд громадським транспортом і на сплату житлово-комунальних послуг

- Для цього необхідно звернутися до ТЦК і СП за місцем свого проживання із заявою про видачу відповідного посвідчення.

- До заяви додати:
  - паспорт (свідоцтво про народження) та ІПН члена сім'ї, якому видається посвідчення;
  - сповіщення ТЦК і СП про зникнення особи безвісти.

- Отримати посвідчення мають право батьки, другий із подружжя та діти.

- У разі відмови звернутися до ТЦК і СП вищого рівня.

- Після отримання посвідчення звернутись до органів місцевого самоврядування для оформлення пільг.

Джерело:

Постанова КМ України «Про посвідчення на право користування пільгами членів сімей військовослужбовців, які загинули (померли) чи пропали безвісти під час проходження військової служби» від 28.05.1993 № 379

19. Відмова ТЦК і СП у надісланні звернень до військових частин ДПСУ, НГУ, ТрО тощо. ТЦК і СП не надають сповіщення про зниклих безвісти військовослужбовців НГУ та ДПСУ

- Звернутися письмово із заявою про вчинення необхідних дій і подати її до ТЦК і СП. Заяву скласти у двох примірниках – один подати до ТЦК і СП, на другому вимагати поставити відмітку про прийняття заяви.
- У разі, якщо ТЦК і СП відмовляються прийняти таку заяву, вимагати письмову відмову у прийнятті заяви із зазначенням причин відмови.
- Після отримання письмової відмови звернутись до ТЦК і СП вищого рівня, Генерального штабу ЗС України. Письмову відмову надати регіональному координатору.

Джерела:

1. Закон України «Про звернення громадян».
2. Інструкція з організації обліку особового складу Державної прикордонної служби України, затв. наказом МВС України від 06.06.2017 № 468.
3. Інструкція з організації обліку особового складу Національної гвардії України, затв. на казом МВС України від 30.01.2017 № 73.

20. Звернення від членів сім'ї зниклих безвісти, громадських організацій щодо проведення зустрічей Уповноваженим з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або його представниками

- Надати регіональному координатору перелік осіб у формі таблиці, які бажають

- взяти участь у зустрічі, із зазначенням:
  - ПІБ члена сім'ї, регіону проживання;
  - ПІБ зниклої особи;
  - запитань, які є у члена сім'ї.
-
- Про проведення колективної зустрічі Уповноважений повідомляє регіонального координатора й ініціатора зустрічі.
-
- У разі відсутності необхідності або при неможливості проведення колективної зустрічі ініціатору пропонується індивідуальна зустріч з Уповноваженим або його представниками. Дата та час, порядок проведення (очно або онлайн), перелік додатково запрошених осіб (за необхідності) узгоджуються з ініціатором та регіональним координатором.
-
- У разі проведення зустрічі у регіоні відповідальність за організацію зустрічі, запрошення учасників, оголошення про зустріч тощо несе регіональний координатор.

Джерело:

Положення про Консультативну раду Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, затв. наказом Мінінтеграції від 16.08.2022 № 186.

Варто пам'ятати, що під час проведення колективної зустрічі питання приватного характеру публічно не обговорюються, проведення повторних зустрічей з одних і тих самих питань не здійснюється.